

Ese de trei ori in sepmestra: Mercuria, Vineri si Domine o'z, candu o cota intreaga, candu numai diumetate, adeca dupa momentul impregiurilor.

Pretul de prenumerare:

pentru Austria:

pe anu intregu	8 fl. v. a.
diumentate de anu	4 " "
patrariu	2 " "
pentru Romani'a si strainetate:	
pe anu intregu	16 fl. v. a.
" diumentate de anu	8 " "
patrariu "	4 " "

Prenumeratiunile se facu la toti dd. corespondenti a-i nostri, si d'adreptul la Redactiunea Josefstadt, Langegasse Nr. 43, unde suntu a se adresa si corespondintele, ce pri-vescuedactiunea, administratiunea este speciatur'a; cate vor fi nefrancate, nu se vor primi era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuntii si alte comunicatii do- intereu privatul — se responde cate 7 cr. de linie repetitile se facu cu pretul scadiutu. Pretul timbrului cate 30cr. pent. una data, se antecipa.

ALBINA

Viena 7/19 maiu 1869.

Mane, joi, se incepu in diet'a un-gurésca desbaterile a supr'a adresei. Deputati deachisti s'au consultatu, anca ieri intr'o conferinta, despre portarea ce au s'o observe in aceste desbateri, séu, vorbindu mai apriatu: s'au consultatu despre modulu in care se respinga pro-iectul de adresa alu tiszaistilor, a stangei estreme, alui Mileticiu, si dora si emendamintele ce le-ar propune depu-tati nationali.

De candu a incetatu starea de assem-diu in Boem'a, cehii incepura denou se aranjeze meetinge dupa meetinge, essa-minandu si repetindu, la fie-care oca-siune, pretensiunile loru natiunali. Slovenii facu asisdere, adunandu-se in meetinge (ce le numescu „tabor“) pretindu „infi-nitiarea Sloveniei.“ Deocamdata dualis-tiloru nu li prè pasa de sloveni, caci sunt departe, la locu securu adeca se marginescu de Germania in catro nu pota gravita, apoi neci nu sunt prè tari. Cu atat'a mai mare este ingrigirea ce li insafla cehii, caci acestia sunt tari, inteli-ginti, si sunt forte aprópe, chiar in Vien-a se sustieni sute de mii de cehi si se pórta cu cugetulu d'a arangia unu mee-tingu cehescu tocma aici in capitala, ca se fie aprópe in vederea dualistilor. — Din acestea este invederatu cä resistin-tia, ce intimpina form'a actuala a dualis-mului, este mai expresa in Austr'a de catu in Ungaria. Amaratiunea in se si nedreptatirea, sunt mai sentite in Unga-ria; si daca nu se esprimu intr'atata, cau-sa e cä in Transilvania domnesce unu absolutism ministerialu, éra in Ungaria si Banatu nedreptatii ascépta privindu catra deputatiilor loru dietali.

Miscamintele electorale in Francia au mai scadiutu din sgomotulu loru; ale-gatori se aduna, se consulta si se des-partu in liniște. De 24 de ore nu s'a mai intemplatu neci unu tumultu.

Partitele Spaniei par' cä s'au inspi-rat de spiritulu nepacicu ce tocma esf din Francia. In curtile legiuitorie repub-licanii staruiescu a se proclama repub-lic'a numaidicatu. Densii sunt in minoritate si prevedu caderea loru. Preste acésta, in man'a incredintiarilor din partea guvernului, densii se temu cä pana a nu se sfarsi desbaterea constitutiunei, mo-narchistii vor aduce vr'unu monarcu, ca astfelu se-i previna cu fapte complinite.

Persone si principie.

Pedagogii impartu educatiunea in-dividului in döue faze mari:

Fas'a prima este pruncfa. In ast'a, mintea copilului, neavandu inca potere destula ca se judece de sine despre tote invetiaturele daca sunt bune séu rele, le primesce tote de bune cate i le spune pedagogulu (inventiatoriulu). Cuvintele stereotipe: „Asiè este bine, caci asiè a disu inventiatoriulu,“ caracterisëza acésta fase. Totulu dara se inverte in jurulu personei inventiatoriului; o persona, ca-reia pedagogii vecchi prin frica, éra pedagogii nuoi prin maniere placute sciuse-i castige autoritatea si respectulu, ne-cessariu in fat'a unoru fiintie, ce n'au ajunsu anca la o propria judecata matura. Suntemu dara in dreptu a numi acésta: fas'a personei séu a aut. ritatei.

Fas'a a döua este juneti'a. Mintea inventiacelului este acum in stare se ju-dece insasi cu preceperea sa despre tote invetiaturele cate le aude de la inventia-toria. Primesce de bune numai acele invetiaturi, ce insusi le precepe cä sunt bune, caci convinu principieloru sanetose. Totulu acum se inverte in jurulu „pre-ceperii.“ Se numim dara acésta: fas'a preceperei séu a principieloru.

Aceste döue faze privescu mersulu ordinariu, si noi de acest'a vorbim. Strordinariamente se gasesc inventiacei, cari d. e. in fas'a a döua ajungu numai in virtutea verstei, dar mintea li-a remasu de fas'a antaia, caci tienu mai multu la autoritatea inventiatoriului de catu la preceperea loru, despre cari apoi se dice „jurare in verba magistri.“ Altii éra, desii li-a remasu mintea copila, pretindu a face pre omulu june, in se in locu d'a ju-deca, dupa precepere matura, inventia-ture, — densii insulta si invetiaturi si pe inventiatori. Dar acestea sunt escrescen-tie, era noi remanemu a vorbi numai de spre mersulu ordinariu.

Vremu se desbatemu o cestiune de spre educatiunea politica. Premiseram acestea, fiindu cä natiunea se asémena prè bine cu individulu, si fiindu cä edu-ca-tiunea unei natiuni trece prin pomeni-tele döue faze, in tocma casf a individu-lui. Natiunile asisdere si-au pruncfa loru, juneti'a scl. Istor'a catu e de lunga, este cursulu pedagogicu alu popóraloru. Pe-dagogii sunt, dupa conceptulu de alta data, guvernele; era dupa conceptulu de acum'a sunt evinemintele politice, apar-tiunile literarie, economice scl.

Impartim materi'a nostra in döue parti, un'a generala si alt'a speciala. A-

deca vom tracta, pe scurtu, I despre educi-tiunea politica a Europei; si II despre educatiunea politica la natiunea romana.

I. Educatiunea politica a Europei.

Tacendu despre anticitate, datamù istorior'a, ce vremu s'o facem, de dupa sfarsitulu emigratiunilor, adeca de la restaurarea vietii sociali.

Fas'a prima, adeca fas'a autoritatei, duréza, cu putiene modificari, pana la revolutiunea francésca.

Evinemintele mai mari, cari dau di-reptiune acestui restimpu, sunt: introducerea religiunei crestine si reinvierea studiului scriitorilor clasici. Amendoue acestea fusera evineminte mari si salva-torie; in se, durere, poterea loru pentru lungu timpu se impedece, se gigna si paralisa prin aliant'a ce se inchiese in-tre statu si biserica. (Vedi cevasi mai pre largu despre asta alianta in articululu nostru: „Preoti romani deachisti.“)

Preetii catolici (Europ'a mai tota erä catolica) predicau popóraloru cumca poterea guvernelor este de a dreptulu si nemedilociu de la Ddieu, si cä acésta asiè se indegeta de catra sancta scriptura. Legistulu trebuia se vorbesca casf preotulu daca-i erä vieti'a draga de voiá se si-o scape. Si filosofulu spunea totu casf preotulu, caci filosofia anca nu do-bandise locu in biserica, si filosofulu erä numai sfetulu (crisniculu) preotului; de aceea filosofia acestei epoce po ta nu-mele de „ancilla theologiae.“ — Popo-rulu credea, caci erä in pruncfa, anca nu sei judecata de capulu seu.

Guvernele, din religiune vedeau cä densele sunt de la Ddieu, si deci si-diceau: Noi, fiindu de la Ddieu, nesmin-titu suntemu bune.

Din filosofia, a nume din Aristole, vedeau cä domnitorii cei buni au se fie intre popóra casf parinti.

Eca asiè guvernele se credeau cä densele sunt bune si cä sunt parinti.

A intrebä si de parerea poporului, candu se facea o lege ceva, — neci vor-ba! caci insusi Ddieu spunea cä guver-nulu e bunu, si filosofia cä e parinte; deci n'avea lipsa a se dejosi se intrebe de popóra.

Dar unde sunt parinti, trebue se fie si copii, era parintele are dreptu se fie pedagogu copiiloru sei. Astfelu popórale erau copii guvernelor, era guvernele parinti si pedagogi ai popóraloru.

Popóral, nu prè scrupulose in ti-tulature, se faceau mai aristoteliste de catu Aristotele, si in locu d'a numi pa-

rinti numai pre domnitor, ele se adresau si guvernelor cu: „Prè naltiate si parintescule guvern!“ — Inse o con-sciintia trista li spunea popóraloru, cä ele nu sunt copii guvernelor ci tocm'a iobagii si servii loru; de aceea desii de-dau guvernelor titlulu de „parinte“ precum li se pretindea, presine in se bie-tulu poporu nu se numia fiu séu copilu, ci iobagiu si servu. — „Suntemu si re-manemu ai prè naltiatului si parintescu-lui guvern, noi dintre toti cei mai su-pusi si umiliti iobagi si servi.“ Acésta era o formula in petitiuni, carea s'a pa-stratu mai pana in dilele nostre.

Guvernele, folosindu-se de dreptulu loru ca parinti, daca li se parea cä natiunile facu veri o siéga, apoi cu datin'a vechiloru pedagogi: mi ti le prin-dea de urechia si le tiutiurá de li schin-teau ochii. — Natiunile, neci vorba, su-feriau de sila bucuróse, caci tiutiuratur'a venia de la parinte, de la pedagogu.

Cu asta maniera, catechismulu drepturilor politice si civili a popóraloru, se simplificase forte, consta numai din patru puncte: 1) dà catane; 2) platesce darile; 3) fa-ti iobagfa; 4) taci.

Unu absolutism si o servitute amara le apesau pretotindenea pre biete-le popóra, cari indarci privau in drépt'a si stang'a dora li vine de undeva veri o mangaiare, veri o radia de sperantia pentru usiorarea sortii. Mangaiarea si spe-ranti'a erau cu nepotiniia, din contra li spuneau tote autoritatile cä numai asiè e bine precum e, si cä asiè cauta se re-mana caci acésta este vointia lui Ddieu. Poporulu, neinteleptu anca de suferin-tie, se inchiná autoritatei, credea si mai rabda.

Spre fericire, catra inceputulu se-clului alu 15 popórale din Europa cen-trala capetara biblia in limbele loru ma-terne. Incepura a ceti si a inventi'a ideile cele mari de libertate si demnitate ome-nésca, ce Cristos le spune cu elocint'a sa divina Germania incepe a se descep-ta. In Francia preetii insisi fusera puru-reia dintre cei mai liberali, séu — espi-mendum-ne cu cuvintele unui scriitoriu religiosu francescu —: Pre candu pre-tulu Germaniei si-dice: „Vine de la Ddieu asiè-dara e bunu,“ — preotulu francescu intrepune preceperea sa si-deci compune asertiunea din contra, astu-felu: „E bunu, asiè-dara vine de la Ddieu.“

Ideile salutarie se nascu, se fréca, se desvóltă, se estindu. Literatur'a fran-césca capeta unu sboru poternicu, in catu tota lumea privia catra dens'a, pre-vediendu cä acésta va decide despre

FOISIÓRA.

Necessitatea conferintelor inventatoresci.

II.

Solumen, socios habuisse malorum.

Se gasesc in mediloculu nostru in me-diloculu societatii omenesci o clasa de ómeni, si careia membri cele mai frumose dile din vieti'a loru le consacra pentru binele omeni-eci. Omenimea in se a mersu pana a abando-na, si urmeza inca a abandoná nobilele loru spiratiuni, nesocotindu-le neci chiar unu titlu de onore, neci macar o positiune mai vantajiosa, ce trebue sa ocupe si ei in ron-tulu moritorilor! — Necontestandu cä ven-tulu sörtei atinge pre toti pamentenii, nici o-tata in se nu sufla cu mai mare potere decatu:

candu suffa pentru ca se isbesc corabi'a pre care se gaseseu propagatori sciintiei si ai culturei! — Inventatorii, acésta clasa de ómeni, in tote vécurile, de candutine minte némulu o-menescu, au fostu si sunt inca considerati casf ceia cari se gasesc pe ultim'a trépta a scarri sociali. Nu pretindemu a face istor'a suferin-tielor inventatoresci, caci pre de o parte o-pulu, fiindu forte greu, ar intrece modestele nostre poteri, era pre de alta parte cei cu prè multa scrupulositate ni-ar poté opune cä, facendu noi insine parte din acésta clasa de ómeni, vom fi partiali. Lasamu dara asta grea si trista opera unui penelu tocmai asiè de i-steti, ca si seriositatea acestui studiu. — Am disu cä e trista chiamarea acelui penelu, ce ar face istoriculu representantiloru inventia-mentului din tote timpurile; caci in diferitele periode ale vietici omenesci asta clasa de ómeni erä privita mai reu de catu cei ce oferiu omenimei cele mai miserable servitie! — Intempinandu dar representantii inventa-men-tului atate pedece, atate neajunsuri din partea societatii, unde si-vor gasi ei amicii pentru a-si impartiti bucuria si starea ce indura? Unde si vor gasi inima de simpatia, amici de credintă si de principie, amici prin fapte? Ni-sce intrebari acestea, a caror'a insemetnate o sentiescu numai inimile celor'a de o sorte cu noi. — Acum, avandu in vedere aceste consideratiuni, omulu din cestiune este sfortiatu in prim'a linia a-si castigá amici adeverati, din a caror'a inima se imprumute balsame recoritó-ria: amici, cari cu sentimentiile loru se lu in-sotiesca in tote nenorocirile ce potu se-i se arete; caci ne mangaiam si in nenorocire a-vendu soci. Intrebämu dara: unde va gasi unu inventatoriu accea, ce pentru elu este o nece-sitate de prima ordine? Cine i aprețieza cu cuiuia si eu o matura seriositate positiunealui?

A cui inima bate mai tare din caus'a su-ferintelor unui inventatoriu, ingrijit de vi-toriulu seu? Dora a acelui care, incunjuratu de bunetati pamentesci, si-dice: b6, mananca suflete si te veselesc, cä ai destule bunetati strinse pre multi ani? A ferit Domnedieu! Inim'a unui astu-feliu de sibarit u mai simte nemica! In elu s'a incubatu materialismulu celu mai deplorabilu: in catu elemintele psi-chice sunt nemicite prin marea cantitate ce reprezinta materi'a bruta!

Am aretat sentiminte unui avutu, ce le manifesta in defavorulu instructiunei. Se venimu la altu estremu. Cugeta cineva, cä la celu ce si-castiga panca de tote dilele intru sudoreea fetici sale, va poté unu inventatoriu se gasesc simpatii? Pre putine! Sentimentul lui de amicetă este inlocuitu de invidia-privindu-te mai bogatu de catu elu; caci inve-tatoriulu, dupa parerea lui, a seceratu, unde n'a semenatu; a adunatu, unde n'a risipit. Cu tote acestea admitemu si noi exceptiuni, caror'a li detorim totu respectulu. Aci in se vorbim in generalu! — Intrebu acum: ce vrei se mai faci fatia cu neinteresarea ce intimpini pretotindenea, bunule inventatoriu?

sorțea poporului. Prevederea se confirmă, căci scriitorii francesi din secolul 17 și mai vîrstosu alu 18, respandescu ideile liberali nu numai între carturarii tuturor natiunilor, ci și în masă a poporului francez.

Poporul inticele cumca guvernele se sustin cu ostasi si contributii. Inticele ca densulu dă si ostasi si contributii, va se dica cumca densulu este isvorul poterii guvernului. Inticele cumca Ddieu n'a datu a sa autoritate dñeasca neci unui guvern, si că a crede cumca ar fi datu, insenma toem'a a insultă pre Ddieu, căci insusi spune omului prin s. scriptura că: si-are voința libera.

Intielegendu odata poporul acesta, eră consecintia naturala se nu mai voiște a portă servitutea si se pretindă ca guvernele ce se sustin de la elu, se lucre astfelu precum voiesce elu, se-i fie lui respunzabile, elu se aiba dreptulu a judecă, si daca lucra ren: a le osend.

Totalu eră pregatit pentru exploziv. Revolutiunea francă de la finea secolului trecutu, indeplin acăstă. In locul *autoritathei*, se prochiamara drepturile omului si *principiele libertăței*, egalitatei si fraticitatei.

Astu-fel intră Europa in fas'a a dôu'a, in fas'a principielor.

Este marția acăstă intrare in fas'a nouă; si pentru ca s'o potemu descrie, cauta se nr ajutămu de spresiunile celebrului Lamartine:

"Ideia eră a creștinismului. Crestinimulu i-a gasit pre omeni robiti si degadati pe tota fată a pamentului... Elu a proclamat cele trei cuvinte, cari, la o distanță de două mii de ani, le-a repetat filosofia franceză: libertatea, egalitatea, fraternitatea oménilor... Elu a disu guvernului: „Vi lasu anca unu picu de timpu lumea politica, io me marginescu in lumea morala. Continuati, daca poteti, a batjocoră, a clasă, a robă, a profană poporale. Eu emancipez sufltelelor lor... Inse va veni unu timpu, si doctrin'a mea din biserica va merge in consiliul poporului."

Si candu s'a coborit inveniatură lui Cristosu de pre amvonulu bisericei ca se mărgă a se urecă si pe tribun'a parlamentului, atunci a produs, precum ni spune acelu scriitoriu:

„Suveranitatea dreptului a supr'a fortiei. Suveranitatea inteligintei a supr'a pre-judetielor.

Suveranitatea poporului a supra guvernelor.

Revolutiune in drepturi: egalitatea.

Revolutiune in idei: preceperea ocupă loculu autorităței.

Revolutiune in fapte: poporulu e domnū."

(Va urmă.)

Cuventul de tronu,
cu care M. S. a inchisu senatulu imperialu sambata in 15 maiu st. n., este urmatorul:

Onorati domni din ambele case ale senatului imperial!

Candu, urmandu provocarea mea, Ve-

dunarati nainte cu duoi ani, eră tiér'a culcată la pamentu in urmarea sguduiturilor ce le suferise, putienu mai nainte, de vîfora greu. Intieptiunei probate, dreptati si devotamentul patrioticu a DVostre incrediu atunci destinele imperiului, si astazi spre multumirea mea si laud'a DVostre potu spune cumca mătati implitu in totu cuprinsulu sperantie puse in DVostre.

Se cerea infintarea unei ordine noue de lucruri.

Drepturile constituționale ale regatelor si tierilor representate in senatulu imperialu trebuiau ordinate de nou pe base legală, drepturile politice ale cetățenilor asecurate prin legi fundamentale, relațiunea celor regate si tieri catre tierile măle de sub corona ungurește regulate prin pactu oblegatoriu si, pe langa totă nedependintă constituțională a ambelor complesse de tieri, intarita poterea monarhiei intregi.

Cu sărgintia onesta, cu sacrificiul abnegării ati contribuit la implitarea acestei opere mari.

Una constituție, provedita cu totă garanție constituțională si prin acăstă capace de desvoltare ulterioară, unesc regatele si tierile representate in senatulu imperialu, carora li concede, in legatura cu ordinatiunile tierilor, spatiu largu pentru administratiune autonomă. Legile fundamentale de statu asecură cetățenilor una catatime frumoșă de libertăți politice si civile.

Contielegerele stăverite intre regatele si tierile representate in senatulu imperialu si intre tierile coronei măle ungurești si stabilităile legale basate pe acestea au regulat relațiunile si afacerile comune ale ambelor complesse de tieri.

Prin legea de inarmare adusa in ambele parti ale monarhiei după principia consuționărie, carea mediocesce eșeptuirea detorintei generali la serviciul militar, nu numai s'a strinsu mai tare legamentul unionii monarhiei, ci si poterea ei s'a urecatu. Acăstă precum si relațiunile amicabili catre cele latente poteri garanta sustinerea si asecurarea durabilă a pacei, carea e neincungurata de lipsa de imperiului spre bunastarea lui internă.

Destinele si puseteiunea monarhiei fecea mari pretensiuni de la poterea de contribuție a poporului. Numai estrenii incordari eu nesuntate unite a reprezentantiei imperiale si a regimului meu succese a reapucă calea pe carea se poate acceptă formarea sănătoasă a finantelor de statu. Restringerea susținerii caselor statului in totă ramurile pana la mesură ce mai imperioasă a necesitatii, reformă susținuta esențială a sistemoi intregi la contribuționile directe in legatura cu aventul economic, ce-lu desvoltă poterea capitalului si lucrului descătusiate prin institutiuni libere pe totă terenul producției, deschidu prospectul unui viitoru care pe langa una imprimare dreptă a sarcinii de contribuție va face se incete sacrificiile simțitorie, cari se adusera la fundarea lui.

Avuta e semenatură, ce DVostre, onorati Domni, ati aruncă in sesiunea trecută pentru acelu viitoru pe totă terenul legătui.

La execuțarea legilor fundamentali de statu se eșeptă catu de curundu institutul nou alu județiului imperialu.

Prin acăstă se va suplini unu desfuptu simțit

pan' acum'a la conflictele de competenția si la casuri controverse de dreptu publicu, se infințează pentru pretensiuni ce nu sunt de natură a dreptului privat in singurătatele regate si tieri unu foru județialu, si cetățenilor se vadă ocazie a-si scuti drepturile lor politice garantate de constituție, in casu de necesitate chiar si prin sentintă a tribunalului suprem judiciar.

Numerose legi de justiție s'au inceputu cu eșeptuirea reformelor largi in intielesulu legilor constituționale.

Judecătorie de jurati pentru afaceri de presă intra catu de curundu in activitate, si desigur gătirea unui codice criminalu nou sub timpul atatoru lucruri de mare importanță, cari ocupă poterile DVostre sub sesiunea trecută, inca n'a fostu cu potintia, totusi se introducea in legislatiunea penală reformele urgente cerute de umanitate si sciinția.

Nedependintă judecătorilor pronunțata in legile fundamentale s'a asecurat conformu acestui principiu prin legea despre tratarea disciplinara, si acăstă lege in legatura cu despartirea depline eșeptuita a justiției de catre administratiune, va radica autoritatea judeților si intărī incredere in nepartialitatea sentintelor lor.

Judecători a militara s'a restrinsu la trebi penali, si si aici i s'a insemmatu otarul celu mai angustu pe langa respectarea pretensiunilor neincungurabile ale disciplinei militari.

Organizarea nouă advocațială deschide talentului si sciinției calea cea mai libera.

Prin ordinea concursuala de curundu intrată in activitate se satisfacă recerintelor lumii comerciale in modu de multu dorit.

Inchisoreea pentru detorii ca medilociu executivu s'a delaturat, era prin stergerea legilor de usura miscamentul capitalului si productiunea, carea are lipsa de capitalu, s'au eliberat de legaturi invecite.

Infintarea nouelor fideicomis s'a pusu sub paz'a poterii legislative, impartirea libera a fundului si pamentului s'a usiuratu forte. Legatură feudală in totu locul se apropiat de deslegare; succesiunea creditaria la averile economilor (paupirilor) peste scurtu timpu va fi in totu locul cea cuprinsa in dreptulu civilu comunu.

Unu siru lungu de alte legi, cestinii deslegate de cele mai diferte moduri pe terenul justiției si administratiunii, comerciului si finantelor lor.

Administratiunea s'a simplificat in esenția, pentu imbinatirea sortei ampliatilor de statu si servitorilor ati facutu, ce s'a potutu face intre imprejurările de fatia anguste finantiale.

Liniele mari de căi ferate pentru a căroru infintare ati votatul medilocile bucurosu, vor promova iute completarea intregului sistem de transport austriac si vor face commerciul si industria capace d'o desvoltare si mai mare.

Legea pentru regularea Dunarii langa Viena va contribui la rapiditatea eșeptuire a unei afaceri de mare importanță pentru interesele comerciale ale tuturor tierilor du-narene.

Numerose contracte de postă, telegrafu si comerciu, inchiate cu alte state cari s'au subșternutu aprobarii DVostre, au usiurat si latitu relațiunile comerciului austriacu.

Legea despre judecătorie de maiestrii

va nasce si la noi una instituție, ce se aproba si in alte tieri; insenma totodata si unu inceputu inburcuritoriu a legislatiunii intru interesul claselor lucratorie ale poporului.

DVostre ati portat grija si de interesele superioare, morale si spirituale ale poporului representate de DVostre.

Egală in dreptatire, prochiamata in legile fundamentale de statu, a creditosilor tuturor confesionilor recunoscute in statu, a castigatu spresiune concreta prin legea de sprijinile confesionali.

Pe langa respectarea otacelor poterii besericesci si lumesci s'a restituțu si largitul dreptului matrimonial civilu.

Relatiunea scălei catre beserica, s'a organizat, foră a mică influență binefacătoare a cestie din urmă, in modu corespondentului chiamarii importante a invetimentului poporului.

Nutrescu speranța cumca aceste dispozitive legale se vor documenta ca base durabila a unei activități pacifice, armonioase a statului si besericei.

Totodata sprim speranța secură cumca scăla poporala intencită, carea prin legea de scăla sanctionata numai de curundu, se va naști la culmea corespondență culturei prezentă, va da patrici acea avută de sciinția si potere, carea forma după demonstrarea istoriei cea mai solidă bașă a poterii si buneastării statelor si tierilor lor.

Déca DVostre, onoratilor Domni, acum la capitolul unui periodu sessional de doi ani priviti la cerculu largu alu activitatii incoarde a DVostre, atunci Ve va imple consintintă detorintei implitate cu fidilitate si onmenia, si Vi va imprumută poteri noue spre lucrurile mari cari inca Ve mai ascopă si spre a caror deslegare erași Ve voiu conchiamă.

Dorescu inso si speru, că atunci si ceci ce acum se retinu de la opulu comunu si lucrul comunu, vor participa cu DVostre la ambele.

Austria trebuie se fie patria mare, carea e chiamata a imbratisa totă poporale sale difamate, in oricare limba ar vorbi acelea, cu asemenea dreptate, cu asemenea ingrijire interesele si individualitatea lor.

Constitutiunea e terenul, pe carele o deajunsu acestu scopu, si pe densulu va urmăsum convinsu contielegerea intre poporă, pentru că trebuie se urme, căci numai Austria e acela statu, ce ofere tuturor poporului sale scutu, libertate si conservarea nedependintei si individualitatii lor.

Dobra, 4 maiu 1869.
(*Maialu romanescu criticat de magiaru. Reuniunea fondatiunala inveniatioră din Dobra.*) Inveniatori din tractul Dobrogei, amesuratul statutelor lor au tinențu ieri a III adunare trilunara, la 9 ore demanță, — din care adunare insemnată: a) s'au predat cassariului cuitantă a despre banii fundatiunii depusi in casă de pastrare din Sibiu, in suma de 30 fl. dintre cari 10 fl. au adausu Esc. sa. Par. Metropolit Andrei B. de Siaguna, caruia din partea reuniunii se aduce multamita. b) Statutele reuniunii tipindu-se in exemplare presto 200 in tipografia archiecesana din Sibiu, din gratia Esc. Sale P. Mitropolitui ni s'au trimis gratis. Se aduce multamita din partea reuniunii Esc.

Vrei se traiesc numai singuru, isolat? Si de ai vre, asi ceva nu este permisibil. Esti sfornat a incheia legature de amică cu altii, si acesti altii sunt soții tei de studiu si de chiamare. Acești amici sunt conluptatorii cari impreuna cu tine se luptă pre acela-si teremu, urmarindu acela-si tielu.

Standu inveniatori in medilocul neadiurilor, amenintati a căde sub greutatea povorbei ce missiunea li-a pusu pe umerii lor, ore spre a-i incuragiă n'au lipsa de sunete simpatice, sunete de bucurie, din vre-o parte macară? Bucuria si simpatia nu sunt ele șre limanuri de mangaiere pentru unu inveniatoriu? Este dar evident, că unu inveniatoriu are nevoie in primă linia de o bucurie, mangaiare, incuragiare. Acum intrebă: unde poate corespunde acestor nevoi, daca nu intre socii de o sorte? Unde poti, inveniatorule! se-ti nobiliti, din ce in ce mai multu, inimă de pedagog? Unde ti poti vedea mai bine positia sociala: de catu in aceste frumoșe mee-

tinge pedagogice; de catu in societate cu aicia, pre cari ventulu s'orei i-atinge de asemenea casă pre tine?

Noi, inveniatori — ce e adeverat — mai avem o bucurie, care nu o gasim in cercurile sociale. Aceșta bucurie constă in conștiință că sementia arăpătă de noi pre unu pamentu bunu, unde prinde radăcina, răsare, cresce, infloresc si la urma dă fructu. Bucuria acăstă constă in efectele si rezultatele, ce au produs opera noastră in sufletele tinere; adeca nobilitarea inimii, intarirea in caracteru si conștiința. Eca recompensă cea mai mare pentru unu inveniatoriu, ce a seccat odata după unu siru lungu de ustanele intru unu lucru greu! Mi-ar obiecta pote cineva, că inimă pedagogului este satisfăcuta si numai prin asta unică impregnare! Cine insă nu știe că perpetua monotonie aduce pre omu la o lăngădă, de vioităne i se perde. Sufletul si-perde acea potere de viață, ce se chiama elasticitate, si astu-feliu operei lipsesc spa-

riulu. — Nici chiar flintă nouă umana nu este astu-feliu compusă de creatorulu ei, ca se se poate indestul de monotonie. — Scim din viață de totă dilele, că unu omu cu catu si-castiga mai multe impresiuni: eu atâtă devene mai capace a corespondă vocației seelor generali si speciali, fie veri-carea a lui cariera in viață!

Si apoi monotonă nu oferă defelul impresiuni. Urmărește de aci că suntem săliți a cercă Teremulu, care se năimbie cele mai multe impresiuni, căci ori-ce lucru, cu catu oferă mai multe impresiuni: eu atâtă a lucratoriului si cultivatoriului i se da ocazie a-lu judecă din mai multe privințe, a-lu cunoscă mai bine, a-lu lăueră mai bine, si prin acăstă a-i dă unu rezultat catu se poate de favorabil! Intrebămu acum déca unu inveniatoriu poate trăi in monotonie, într-o viață singură: candu elu are d'a indeplini o apere atatu de grea, candu elu are d'a cresce pre fiorii

cetățieni, candu elu are d'a ferici măi de cei tăinici?

Credem a nu exagera, déca mergem pana a pretinde de la inveniatori cea mai mare seriositate si, o experientă catu se poate de viață; căci ambele nu se pot castiga în singurătate cu totul totu isolat: ci numai in aliantă ofensiva si defensiva cu cei deosebiți. Destul de tari in credintele noastre avem cu evantul destul: candu pretindem de la inveniatori nostri din scălele populare se mărgă la conferințe, ca acolo unii printre alii se-si insușe curagiul d'a luptă cu perseveranță pre teremulu alesu de ei însiși în cea qdata dar: *Intruniti ve in conferință împreună se ve bucurati in bucurie, si se ve mangaiati in necaduri vîstre; căci in necaduri ne mangaiam avendu soci.*

Iohu D. Petrascu,
invent. in opidulu Resină-

Sale pentru acăsta binefacere. c) Causă invetiatorului Serafim Iladanu, pentru absentare a doă oră de la adunare, — în urmă concluziul adus în cauza acăstă i se dictă multă de 1 fl. — d) incassarea banilor pe III patruri se amene pana la siedintă anuala ce va fi în august. e) Absentarea alor doi invetitori din siedintă penultima, fiindu-motivată, nu li se impune mulță de 50 cr. Luandu parte la acăsta adunare și preotii, cari s-au insinuat că membri onorari ai fondatiunei, si anumiti: PP. Aronu Ilie din Teiu membru onorari din siedintă II, Sofroniu Olariu din Tisă, Tom'a Criste din Panu, si Petru Petroviciu din Lapujiu de sus, — apoi urmatorii membri onorari dintre mireni: DD. Tom'a Annetia notariu, Dimitrie Lacatosiu notariu, losifu Fluerasius jude comunalu in G. Dobrii si Petru Trifu din Mihaiesci, toti acestia se primise cu cele mai vie aclamări de „se traescă, si li se impart statutele. Cu acăsta siedintă se încheie.

Vice-Presedintele reuniunii invită membrii la luă parte la Maialulu ce se va tine în padurea comunală asiă - numita „la Lunca“. — In ordinea cea bună, cu musica și cu flăcăre natiunale să purces din curtea scălei catre locul pomenit, cantându-cantece natiunale, dintre care nu lipsă „Horă Unirii. Înse ce se vedi, strofa „Pără dusimanii din tiéra nu placă defelii urechilor Dului Ludovicu Lazar neprincipendu Dsa că cum se poate ca invetitorii cu baietii se cante și acum' atare cantece unde intimpina expresiuni de „se pără dusimanii?“ Din partea mai multor' i s'a respunsu că numai acel' se poate simtivatemu; care și dusimanu tierii, inse omulu de omenia nici-de-catu. Dar Dni'a Sa se espresa cu cuvinte necumpenite că invetitorii sunt misicii și acăstă o va areta la inaltul ministeriu. Ni pare bine că avem si tutore nechiamati preste noi, (binele cuncui. Red.) si ne urmarescu cu atenție ori ce pasi. Candu o petrecere nevinovata si solida, candu unu cantece natiunalu ce se canta de întreg' române, de betrani si tineri, ba-laudi cantându-se si de poporu la lucrarea campului, supera totusi pre vecinii nostri magiari, dămu cu socotela că pe densii i-ar supera ori ce cantece romanescu, si că poate numai asiè ne-am impacă cu ei, daca am sci cantă ungurescă lui Arpad seu altii santi ungurescu. Dă, atunci s'ar bucură, ar serie la ministeriu se ni trimita lauda.

Ne mirăm si nu prè, după ce ungurii prin stergerea legilor noastre au dovedit că pre densii i-au superat chiar si existența politica a natiunii romane. Înse, ve supera ori ba domni de unguri, năo ni e totu atât, cauta se esistem caci Ddieu ni-a datu existenția; — si pana candu va mai esiste unu romanu în tiéra lui Transilvană, elu si-va cantă horele sale: Neghin'a din holde péra.

Cu excepția acestui incidente, provocat de neintelegeră si prè marele magiarismul lui Lazar, petrecerea a decursu în ordinea cea mai bună.

Mai multi.

Protocolul Siedintei VIII (ordinarie)

Tinute din partea directiunei asociatiunei natiunale aradane pentru cultură poporului romanu, in Aradu, 8 maiu 1869.

de fatia au fostu:

Presedinte substitutu: Demetriu Bonciu, in locul absintului directoru secundarii substitutu.

Membri: Dr. Atanasius Siandoru, Emanuil Misiciu perceptore, Ioane Goldisiu esatoru, Teodoru Serbu economu.

Notariu: Petru Petroviciu.

69. Notariul directiunei Petru Petroviciu, in urmarea insarcinării primește cu decizul din 17/29 aprilie a. c. Nr. 66, asternे estrasulu protocolului adunarii generali din anul trecut despre afacerile efectuindu din partea directiunei pentru adunarea generală din anul acestă.

Determinat:

Pentru efectuarea agendelor ce privesc la tinendă adunare generală se emite o comisiune statutară din membrii directiunali: Demetriu Bonciu, Emanuil Misiciu, Ioane Goldisiu, Teodoru Serbu, Stefanu Siorbanu si notariulu Petru Petroviciu, — avendu aceia a se ocupă de pregătirile ne-

cesare privitorie la compunerea raportului generalu alu directiunei despre activitatea si din anul curent.

70. Comembrul directiunei Dr. Atanasius Siandoru prin producerea unui estrasu din protocolulu siedintei comunale bisericescii romane greco-orientale din Aradu, face cunoscutu: cumca fie ieratul Archimandritu si fostu administratoru episcopal Patriciu Popescu inea in anul 1853 a testatu o sumă de ună suta florini m. c. spre scopulu unei fundațiuni pentru ajutorarea tenerilor scolari lipsiti de medilice, — carea suma in lipsă unui institutu de categoria filantropica in timpul de atunci s'a fostu predat priu reposu-tulu presedinte alu comunitatii bisericescii Ioanu Popoviciu unui cetățeniu de aicia spre fructificare in interesele capitalului: si care suma din cauza unui procesu incurcatu si traganatul nu numai că n'a produsu veri unu folosu alu intereselor, ci si capitalul s'a redus, la o sumă abie de 52 fl. 88 cr. v. a.; — carea afandu-se la susnumitul domnul co-membriu in pastrare, — domn'a sa pe temeiul decisiunii mai sus amintitei comunitati bisericescii o preda directiunei ea unu capitalu menit in partea fondului asociatiunei acesteia.

Determinat:

Sumă acăstă depusa prin dlu Dr. Atanasius Siandoru se preda perceptoratului asociatiunei pe langa estrasu protocolului, si a unei copie din estrasulu protocolului comunitatii bisericescii susatinse cu aceea insarcinare, ca se o depuna la fondulu nedisponibil alu asociatiunei aflatului in casă de pastrare, avendu despre efectuare a reportă la siedintă viitoră; era domnului Dr. Siandoru este a i se estradă decisulu presintă prin estrasulu protocolului pentru legitimarea sa.

Deodata se decide: ca deoarece spre scopulu acestă din partea reposatului archimandritu s'a fostu testatu si predat su-nă intréga de „una suta florini m. c.“ carea prin procesu desperat si procedură daunătoare cu detragerea speselor procesuali a scadiu spre detrimentulu scopului filantropie, — causă acăstă se se transpuna cu tōte actele aflatelor si privitorie la aceea — fiscului asociatiunei pentru complanare si cercetare, avendu acel'a a-si dă opinionea in meritulu acestă.

71. In urmarea provocărilor facute catre colectantii asociatiunei in privintă licuidarii si incasarii restantelor de oferte au intratu reporturile urmatore:

1) de la colectantele din Chitichazu (Kétegyház) dlu protopopu Petru Chirilescu: protocolulu de licuidare cu trei dechiaratiuni a membrilor renoiti, si o sumă incasata de 16 fl. v. a.

2) de la colectantele din Simandu dlu preotu Svetozaru Petroviciu: relatiunea despre starea restantelor aflatelor acolo, inse fara de operatele licuidarii formale.

3) de la colectantele din Socodoru dlu notariu comunalu Ioane Suciu protocolulu de licuidare cu optu dechiaratiuni a membrilor renoiti, si sumă intréga a restantelor incasate de 78 fl. v. a.

4) de la colectantele din Borosineu dlu jurasore cercualu Paulu Dragă protocolulu de licuidare cu trei dechiaratiuni a membrilor renoiti si patru ale membrilor nuoi, pe langa sumă restantelor incasate de 72 fl.

5) de la colectantele Aradului-Nou dlu jurasore comitatensu Iuliu Munteanu a intratu protocolulu de licuidare cu patru dechiaratiuni a membrilor nuoi si o sumă de 10 fl. v. a.

6) de la colectantele din Agrisiu dlu jurasore comitatensu Ioane Lucă a intratu supletoriu sumă restantelor incasate de 21 fl. 50 cr. v. a.

Determinat:

Tōte reportele espuse se strapunu la comisiunea emisa in obiectulu acestă sub nr. decisului directiunialu 5 pentru censurare si ulterioră propunere — deodata se insarcină perceptorulu a estradă cuitete in partea solvitorilor membri.

72. La provocarea facuta catre colectantii asociatiunei sub nr. 32 in privintă procurarii darurilor pe partea sorturilor filantropice aranjate intru sprinuirea fondului asociatiunei au intratu in urmarea apelului mai multe reporturi particularie, care

Determinat:

Se estradă comisiunei respective emise in obiectulu acestă pentru pertractare ulterioară.

73. Comisiunea emisa sub nr. 18, 32 si 67 in privintă arangarii sortiturei filantropice si a petrecerei de saltu face cunoscutu: că sorturile in cantitatea dispusa de 12.000 sunt déjà tiparite, si se potu trimite la colectantii si binevoitorii asociatiunei pentru distribuire la on publicu romanu numai-decatu; deodata propune a se tipari si biletele de intrare la balu a caror'a pretiu staverindu-lu cu 1 fl. v. a. de o persoană, si 3 fl. v. a. pentru o familie, se se trimite dimpreuna cu sorturile pe langa consemnari deosebite in care vor fi de a se induce respectivii cumpăratori de sorturi si bilete.

Determinat:

Propunerea comisiunei primindu-se, se decide: a se dă numai-decatu la tipariile de intrare la balu (petrecerea națională de saltu) catu si consemnarile debuinitiose pentru introducerea sorturilor si acestor bilete, care apoi fiindu tiparite, presidele comisiunei cu notariulu, este insarcinat numai-de catu a le emite la toti colectantii si alti binevoitori ai asociatiunei pe langa o comitiva catre acei respectivi domni colectanti in care dinsă se fie rogati pentru bunavointă a distribuirile si biletele la on. publicu doritoriu de cultură națională a poporului romanu; si baniu incasati din vîndarea sorturilor si a biltelelor dimpreuna cu consemnarea cumpăratorilor si pe langa restituirea exemplarielor nevindute a strapune — după potintia — pana la „finea lunei curinte“ inse la tōta intemplarea pana „inclusive & iunii nou a. c.“ aicia, ca nu cumva directiunea se fie impedeata in lucările sale ulterioare.

Spesele tipariului mai debuinitiose la acăstă intreprindere se asemna la perceptoratu in modulu expusu sub nr. 67 si speditiunea in obiectulu acestă este a se efectua cu tota urgintă si precautiunea despre care se ascăpta raportul a siedintă viitoră.

Éra comisiunea din cestiiune are mai de parte a continuă lucările sale si a reportă despre rezultatulu acelor'a.

Catu pentru locul petrecerii — că unde se va tină — acel'a se va desemna numai mai tardiu, si se va aduce la cunoștiință onoratului publicu prin unu anonsu in foile naționale.

74. Pentru autenticarea protocolului acestei siedintie

Determinat:

Se defige terminulu pe martiu 11 maiu nou, a. c. la 6 ore séră in eancelaria asociatiunei, avendu toti membrii presinti a se infatia.

Protocolul acestă in presentă membrilor directiunali Demetriu Bonciu, Emanuil Missiciu, Ioane Goldisiu si Petru Petroviciu etindu-se, s'a autenticat.

Aradu, in 11 maiu nou 1869.

Demetriu Bonciu m. p.

presedinte substitutu.

Petru Petroviciu m. p.
notariulu asociatiunei.

Romania.

Cuventul de tronu, eu care M. S. Carolu a deschis marti in 29 aprilie s. v. corpu-re legiuitorie, este următorul:

Domnilor Senatori, Domnilor Deputati! Disolverea adunarii deputatilor a intreruptu lucările Corpurilor legiuitorie, eu putine dile inaintea terminului normale de inchidere.

In virtutea art. 95 din Constituție, Eu v'am convocat pentru diu'a de astazi, spre a complecta sesiunea ordinara a anului 1868—1869.

Domnilor Deputati! Unu conflictu s'a fostu redicatu intre Ministerul Meu si intre fostă camera a Deputatilor. Acăstă M'a decisu a face apel la tiéra si tiér'a, alegendum, s'a pronunciati.

Domn'a Văstra, reprezentanti ai natiunii, cunosceti care sunt adeveratele nevoi si trebuinte ale ci. Tōte clasele societatii sunt intseate de imbunatati morale si materiale. Dara acestea nu se potu dobandi de catu prin

pace si stabilitate, detorite numai unei intime armonii, unei pline increderi intre poterea executiva si intre poterea legislativă.

Sunt dura in dreptu a crede că veti acordă totu luminatul si energicul DVăstre concursu ministeriului meu, carele si elu, prin actele sale, de o perfecta legalitate, se va silf a mantienă acăstă armonia si a merită constitutională DVăstre aprobatu.

Domnilor Senatori si Domnilor Deputati! Mi pare reu că sunteți convocați intru unu timpu candu agricultură, marea sorginta a avutiei noastre nationale, reclama activitatea celor mai multi dintre DVăstra.

Guvernul Meu va caută a Vi face posibila catu mai curendu reinternarea pe la ocupatiunile DVăstre, pentru ca cu atat'a mai multu se fie in dreptu de a vi cere unu sacrificiu de timpu mai indelungat, in viitoră sesiune de iernă.

Totusi, ăre-care cestiiuni de o mare importanță sunt anca de resolvat. Ele, prin urgintă loru, nu vor potă fi amenuate pana la viitoră DVăstra intrunire. Ministrii Mei dări vor supune proiectele privitorie la aceste cestiiuni.

Punu temeu, domnilor, pe patrioticul DVăstra concursu, nutrescu convictiunea că ăre-care di a activitatii DVăstre va fi intrebuita spre binele terei, si dări vi si urez ea Domnului se binecuvinte lucările Domnitoru Văstre.

Economia.

Fantana-Alba, (Bucovina) in 1 maiu v.

(Boierasii cei cu diumetate de carte. Crutiarea.) In diu'a de astazi, avea si banul trebuesc pus in concurentia. Astă o ceru imperiosu impregiurările de fată. Se pare, cu tōte acestea, că multi dintre boierii nostri sunt cuprinși de alta incredintare, căci altmintrea nu s'ar potă se nu-i vedem angajati la intreprinderi mari banesci, neci nu ar incape judecată strainului că boieriul bucoveninu e pe atat'a de lipsit de spiretul de speculație si de castig, pe catu e si tie-ranul romanu, caruia i-imputa, că e comod si nelucratoriu.

Ce sporesc inse fără grabnicu decadintă materiala a boierilor nostri, e impregiurarea pă insemnata, că ei dandu-si copiii la școală, nu-i lasă său nu-i constringu se-si finescă tōte studiile cu cuviintia, si după aceea au se trăca si se remana statornicu intr'unu sierbitiu publicu, au intorcendu-se la mosă, se steie cu inima si cu sufletu de economia ei. A nume intre cesti tineri se astă pă multi, cari, preamblandu-se, ca de marturia, prin cateva clase gimnasiale său reale, si desgustandu-se rapede de investitura, s'au intorsu la mosă, unde se arăta nu numai că nu-su buni de nimic in urmă nepotintei loru spiretuale si a lipsei de principie economice, ci contribuiesc tare multu la ruinarea averilor si proprietatilor ce le posiedu, dandu-le cu usiuretate pe mana straine. Acestora li se pare d. e. una jocăria cu totulu nevinovata, de a cumperă ca astazi unu calu cu 500 fl. si de a-lu vinde ca mană cu 150 fl. Său ce combinație a fostu aceea intre spese si venit, de a-si face una cără cu corone, si in urma a vinde si cără si proprietate, spre a plăti spesele coroanelor?

In adeveru e de totu durerosu, deca in mediul atatoru calamitati materiale, mai audi pe cutare boieru dicindu, că confratii lui de aceea se desbara de mosă, dandu-le in arenda, pentru că nu voiesc se se facă robaniul; n'aibă grige Domn'a loru că neci banul nu li se va face robu loru.

Acum'a neci amicu neci inemicu nu mai poate negă, că de la boierii nostri, după actualitatea trebilor, se cere una virtute economică rara, pentru ca se se mai păta sustină, si mai antaiu de tōte trebue se se deprinda a fi ultraist in crutiare, marginindu-se la cele mai imperioase spese ale traiului de tōta diu'a. Aci e locul se marturim, cumca cati-va au si apucat astă calc de separe si, n'am dorit mai ferbinte de catu ca exemplul loru se urmează si ceia lătit.

Tergul de Viena.

Preturiile negoțierilor sunt:

centenarulu (marge, marge)

Bumbaculu Egiptianu

Nordamer, middl.

82.— 84.50

Grecescu	66.— 69.—	cea năbită	150 156
Levantinu I.	65.— 78.—	Prunele uscate, din (cont.)	10.— 11.—
Persianu	58.— 60.—	Zaharulu Raffinade	36.— 37.—
Ostind. Dhol fair	— 71.50	Malis	34.— 35.—
" midd. fair	— 68.—	Lompen	35.— 35.50
Canepe'a de Apatin	19.50 22.50	Seulu de șic din Romania	— —
" Itali'a, curatita fina	66.— 80.—	Coltiani (Knopper) I. din 1867	16.25 16.50
" " mediloca	54.— 64.—	" II. , 1867	14.50 15.—
" Polonia naturala	18.75 21.50	Dirdie (Trentie) unguresci, albe	10.25 10.75
" " curatita	26.50 33.—	diumentate albe	9.25 9.75
Inalu natural de Polonia	20.50 33.—	" obele	6.— 6.50
" Moravia naturalu	28.50 40.—	" ordinarie	5.— 5.50
Mierea naturala de Ungaria	17.75 18.75		
" Banatu alba	18.50 19.25		
" Ungaria galbenă	18.— 19.—		
Sementi'a de trifoiu din Stiria de cent.	24.— 25.—		
cea rosia curatita	30.—		
" lucerna italiana	46.—		
" francésca	30.—		
" unguerescă	33.—		
curatita	94.— 97.—		
Talp'a lucrata (Pfundleder prim.)	89.— 91.—		
" (Carametti)			
Pelea de bou, ușa cu cörne, cea din Polonia de Z	26.— 27		
" din Ungari's de Z	28.— 29		
" " uscata cent.	62.— 65.—		
" vaca "	62.— 65.—		
" vitelui "	134 142		
" ou capetine	120 126		
" din Poloni'a cu capetine	88 94		
Cleiu'l pentru templari celu negru	14.50 15.25		
" " " celu brunetu	23.25 26.—		
" " " celu galben.	23.— 24.25		
Oleoul de inu	23.— 24.50		
" rapitia (rafinat)	22.50 22.75		
" terpentinu galititanu	16.— 18.—		
" " rusescu	16.50 18.50		
" austriacu	24.— 25.—		
Colofoniu	6.— 6.50		
Smol'a negra	6.25 6.75		
Unsorea de cenusia din Iliri'a	19.25 19.75		
" " " Ungaria (alba)	17.50 18.25		
" " " (albastra)	16.— 16.75		
Rapiti'a din Banatu, metiulu austriacu	5.75 —		
Perulu de capra din Romani'a	40.— 42.—		
Lan'a de șic, cea de iernă	75 100		
" " " " veră	60 65		
" mielu (fina)	160 175		
" șic din Transilvani'a	f. 93 95		
" " " Brail'a, Jalomitia	71 73		
" " " Roman'a mare	67 70		
" " " mica	61 64		
" tabaci (Gärber) din Romani'a	56 62		
" șic din Banatu, cea comună, grăso	50 —		
" din Banatu tigai'a	57 61		
" veră din Bessarabia	— —		
Unsorea de porou	40.— 41.—		
Slanin'a afumata (loco)	41.— 42.—		
Cera din Banatu si din Ungaria, cea galb.	119 121		

M. H. E. R. Z.
orologiaru orasianescu
Viena, Stephansplatz nr. 6

Orarie eminente si bune.

DEPOSITULU DE ORARIE

avutu, renumitu de multi ani,

in dosulu curtei lui Zwettli ofere alu seu depositu mare de tetu feliul de orarie, bine regulate cu garantia pe unu-anu, eu pretiulu ourentu. Pentru fie-care orariu regulat se da garantia in scrisu.

Orarie portative de Genf

cualitatea cea mai eminenta esaminata de c. r. imprimaria de bani.

Orarie pentru barbati,	de auru:	cu sticle cristaline	42—45	
de argintu: fl.	Cylinder, suru nr. 8, 8 rub.	30—36	cu 2 fedele, 8 rubini	45—48
unu Cylinder ou 4 rub.	" ou fedeli de auru	37—40	email, cu diamante	58—65
" cu rub. d'aur d-sar.	Anker ou 15 rub.	40—44	Anker	45—48
Cylinder cu 8 rubini	" mai fine, fed. d'aur	46—60	" cu sticle crist.	56—60
" ou doue fedele	" cu 2 fedele	55—58	" cu 2 fedeli	54—56
" ou sticle cristale	" cu fedeli auritu 65, 70,	58—60	" email, cu diam.	70—80
Anker cu 15 rub.	80, 90, 100	120	Remontoir,	70, 80, 100
" mai fine cu fed. de arg.	" sticla crist. fed. d'aur.	60—75	" cu 2 fed. 100, 110, 130	
" ou doue fedele	Remontoire fed. d'auru	100—130	Afara d'acestea se afia or	
" mai fine	" ou 2 fedele	130—180	ce felii de soiu de orarie. — Orario de	
" engl. cu sticla cristalina			argintu se aurescu pentru fl. 1—1.50	
Drariu Anker de armia, f. dup.	24—26		Monogram si insemnă se facă fără	
Anker Remontoir, fine se ra-			efiniu. — Se afia orarie de auru si	
dica la urechis			d'argintu cu insemnă unguresci.	
" cu 2 fed.	28—30		Alarmatoriu cu orariu, 7 fl.	
Remontoire sticla cristal.	35—40		Alarmatoriu cu orariu, cari a-	
Anker Remontoire de armia	30—36		prindu si lumineaza cand alarmeza, 9 fl.	
	38—45		Alarmatoriu pentru siguritate, pre-	
			gatit ca se punce candu alarmeza, 14 fl.	
Orarie pentru dame,	de argintu:	fl.		
	Cylinder, auritu, ser. d.	13—18		
	de auru:			
	ou 4 si 8 rub.	27—30		
	emailate	31—36		
	ou fedeli de auru	36—40		
	email, cu diamante	42—48		

Depositulu ceļu mai mare de

Orarie cu pendulu (Pendeluhren) fabricate proprie

ou garantias doi ani.

a se trage in fie-care di 9, 10, 11 fl.

" totu la a 8. di, 16, 17, 18, 19, 20, 22 fl.

" se bata la șic si la 1/2 30, 33, 35 fl.

Reparaturile se facu catu mai bine; insarcinari din strainetate se efectueaza cu cea mai mare pututilitate trimittiendu-se competitint'a antecipative, ori posticipendu-se de la posta; ce nu convine se primesesca schimbu. Orarie, suru si argintu se primește in schimbu cu pretiurile cele mai inalte.

Trimittiendu-mi se pretiulu ori ca se primește la urma de la posta, trimittu si in strainetate orarie, pentru a go, si pentru cele ce nu se tienu trimitti banii indata pe posta.

Depositalu ceļu mai mare alu orarielor parisiene de bronsu, cu pretiuri fără notifici de la fl. 28, 30, 35, 40, 45, 60 pana la fl. 100.

Editoru: Vasile Grigorovici.

In tipografia Mechitaristilor.

mōse benevoira a succurge intru ajutorarea fondului ei.

2 lectorale — biru — in grāu, la anu 60—70 posisone, — si venitele scolare de dupa indeplininde functiuni preotesci.

Doritorii de a concurge la acesta statuine parochiala, vor avea de a-si indreptă recurvele pana in 30 juniu / 12 iuliu a. c. catra comitetul bisericescu gr. or. din orasulu Nagylak, comitatulu Cianadu, — instruite 1 cu testimoniu gimnasialu, că a absolvat cu succesu bunu clasele gimnasiile, că a absolvat sciintele clericale in unul dintre institutiile clericali gr. or. cu atestatul despre portarea morală si socială.

Concurrentii hirotoniti, precum si aceia, cari sciu limba serbesca, vor avea, dupa impregiurari, preferintia. In fine concurrentii vor avea sa se presentă in facia locului, in termenul defiștu pentru concurgere.

Nadlacu, 5/17 maiu 1869.

Din credintarea comitetului:
[1—2] Ioanu Rusu m. p.
notariu.

Gursurile din 18 maiu 1869 n. sér'a

(dupa uratara oficiala.)

	bani	mar.
Imprumutele de statu:		
Datori a statului 5% unif. interese in note	61—20	61—30
" contributionali	69—	69—20
" noue in argint	98.75	99—
Cele in argint d. 1865 (in 500 franci)	62—50	62—50
" metalice cu 4½%	—	—
" 4%	—	—
" 3%	—	—
Efecte de loteria:		
Sortile de stat din 1864	123—20	123—40
" 1860%, in cele intrege	99—30	99—60
" ¼ separata	102—	102—
" 40% din 1864	92—25	92—75
" din 1839, ¼	238—	239—
bancile de credit	165—50	166—
societ. vapor. dunarene cu 4%	97—	97—50
imprum. princiip. Salm	42—50	43—
cont. Pallfy	34—	34—50
princ. Clary	37—50	38—
cont. St. Genois	33—7	34—
princ. Windischgrätz	22—50	23—
cont. Waldstein	24—50	25—
" Keglevich	14—50	15—
Obligatiuni desarcinatore de		
pamentu:		
Cele din Ungaria	80—60	81—
" Banatul tem.	78—	78—60
" Bucovina	72—	72—50
" Transilvania	76—	76—50
Actiuni:		
A bancaj nationali	736—	738—
" de credet	277—70	277—90
" scont	825—	830—
" anglo-austriace	321—50	322—
A societate vapor. dunar.	683—	684—
" Lloydul	305—	310—
A drumului ferat de nord	235—	265—50
" " stat	355—50	356—50
" " apus (Elisabeth)	185—25	185—75
" " sud	231—60	231—50
" " langa Tisza	197—50	198—50
" Lemberg-Czernowitz-Jassy	195—	185—50
" " Transilvania	161—	161—50
Bani:		
Galbenii imperatoci	5 84	5—85
Napoleond'ori	09—81	09—92
Friedrichsd'ori	10—20	10—30
Souverenii engl.	12—35	12—45
Imperialii russesci	—	—</td